Прес-служба Держспоживстандарту України

Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики ініціював перед Кабінетом Міністрів України необхідність вирішення вкрай актуальних для споживачів питань шляхом вдосконалення законодавства про захист прав споживачів та законодавства про рекламу.

Передусім, мова йде про реалізацію **харчових продуктів для спеціального дієтичного споживання, функціональних харчових продуктів та дієтичних добавок**
.

На сьогодні спостерігається негативна ситуація на споживчому ринку України, яка пов’язана з укладенням договорів на відстані (телекомунікаційні мережі, поштовий зв'язок, телебачення, інформаційні мережі) стосовно реалізації вищеперелічених продуктів і добавок .

Так, до Держспоживстандарту України надходять численні звернення громадян про порушення суб’єктами господарювання прав споживачів, стосовно належної якості, безпеки і торговельного обслуговування при реалізації цієї продукції з укладанням договорів на відстані.

При просуванні на ринок харчових продуктів для спеціального дієтичного споживання, функціональних харчових продуктів та дієтичних добавок реалізатори приписують їм надзвичайні лікувальні властивості. Вони стверджують, що ці препарати за своїми можливостями можуть змінювати високий чи низький кров'яний тиск, знищувати віруси – бактерії при грипі, синєгнійку – інфекційне стрептококове нагноєння кістки, а також лікувати онкологічні та інші захворювання, які потребують професійного лікування тощо.

Аналогічна ситуація склалася з різноманітними приладами, що не зареєстровані в Україні як медична техніка, але яким реалізатори також приписують надзвичайні лікувальні властивості.

Користуючись потужним інформаційним впливом, ці товари пропонуються за ціною, що у десятки і навіть сотні разів перевищує ринкову.

Крім того, порушення при реалізації проявляються, як правило, в тому, що суб'єкт господарювання, всупереч вимогам статті 13 Закону України «Про захист прав споживачів» (далі – Закон), не оформлює належним чином правовідносини зі споживачем, а саме – не надає споживачеві документ, який засвідчує факт укладання договору, що надалі буде основою для виникнення взаємних прав та обов'язків, а також не надає споживачеві необхідну, достовірну, своєчасну та доступну інформацію, яка передбачена законодавством про захист прав споживачів.

Відповідно до законодавства про захист прав споживачів такий документ повинен містити інформацію про: дату укладення договору; найменування та місцезнаходження продавця (виконавця); найменування продукції; ціну; строк виконання робіт (надання послуг); інші істотні умови договору; права та обов'язки сторін договору. Відсутність зазначеного документа та інформації призводить до того, що територіальні управління у справах захисту прав споживачів не в змозі виконати покладені функції щодо захисту прав споживачів та вжити до таких суб'єктів господарювання заходів, передбачених чинним законодавством.

За словами першого заступника Голови Держспоживстандарту України В.О. Хижняк, найбільшою проблемою, з якою зіткаються Держспоживстандарт України та його територіальні управління у справах захисту прав споживачів при розгляді звернень споживачів в таких ситуаціях, є відсутність інформації про найменування та місцезнаходження продавця (виконавця), оскільки провести перевірку у цьому разі є неможливим, а тому звернення споживачів залишаються невирішеними по суті.

Крім того, вкрай актуальною є ще одна проблема. Доведено, що образ лікаря у рекламі є одним з найпривабливіших для споживачів, викликає довіру і впевненість у правдивості інформації.

На нашу думку, це діє на підсвідомість споживачів реклами та заважає їм зробити об'єктивний і свідомий вибір.

Держспоживстандарт України вважає, що до Закону України «Про рекламу» необхідно внести зміни, якими б передбачалась загальна заборона використання у рекламі всіх товарів та послуг зображення медичних працівників, а також осіб, зовнішній вигляд яких імітує зовнішній вигляд лікарів.

На підставі вищевикладеного запропоновано переглянути положення Закону України «Про рекламу» та внести відповідні зміни до Закону України «Про захист прав споживачів», визначивши головним розробником цих законопроектів Держспоживстандарт України.

Одночасно, Комітет здійснює практичні кроки для захисту прав споживачів в умовах чинного законодавства.

Так, наказом Держспоживстандарту України від 23 червня 2010 року №249 створено робочу групу під головуванням першого заступника Голови Держспоживстандарту України В.О. Хижняк із залученням представників Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення та Антимонопольного комітету України, одним з завдань якої є забезпечення конституційного права громадян України на відкриту, доступну і повну інформацію.

За результатами роботи наразі опрацьовано механізм взаємодії Держспоживстандарту України та Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення при вирішенні проблем, пов’язаних з укладанням договорів на відстані.

Насамперед це стосується припинення розповсюдження інформації, зміст та обсяг якої не відповідають вимогам законодавства про захист прав споживачів.

Такі узгоджені дії мають суттєво зняти напругу, яка наразі існує у сфері дистанційної торгівлі.